

AC-103

April-2022

B.Ed., Sem.- IV

D-03 : Environmental Education

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6 × 7 = 42
- (1) પર્યાવરણ એટલે શું ? પર્યાવરણની સંકલ્પના ઉદાહરણ આપી સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) પર્યાવરણ શિક્ષણના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
 - (3) વર્તમાન સમયમાં પર્યાવરણ શિક્ષણની જરૂરિયાત સમજાવો.
 - (4) હવા પ્રદૂષણના કારણો જણાવી, તેની હાનિકારક અસરો સમજાવો.
 - (5) પ્રાકૃતિક સંસાધનોનું વ્યવસ્થાપન કેવી રીતે ગોઠવી શકાય ?
 - (6) પ્રદૂષણ દેખરેખ એટલે શું ? પ્રદૂષણ નિયંત્રણ કેવી રીતે અમલમાં મૂકી શકાય ?
 - (7) 'સ્વચ્છ ભારત અભિયાન'નું મહત્ત્વ જણાવી, તેના વિશે માહિતી આપો.
 - (8) જૈવિક વિવિધતાના સંરક્ષણ માટે ભારત સરકારની વિવિધ યોજનાઓની ચર્ચા કરો.
 - (9) જંગલોનું મહત્ત્વ જણાવી, વન આચ્છાદન ઘટવાથી ઊભી થતી સમસ્યાઓ વિશે માહિતી આપો.
 - (10) સમૂહ માધ્યમોનું વર્ગીકરણ આપી, પર્યાવરણ શિક્ષણમાં રેડિયો કાર્યક્રમોનો ફાળો જણાવો.
 - (11) NCF 2000 મુજબ પર્યાવરણ શિક્ષણ માટે જુદી-જુદી કક્ષાએ ભલામણો જણાવો.
 - (12) સ્ટોકહોમ કોન્ફરન્સ-1972ના મહત્ત્વના મુદ્દાઓ દર્શાવો.
2. નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 4 × 2 = 8
- (1) પર્યાવરણ શિક્ષણનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
 - (2) નિવસન તંત્ર એટલે શું ? મીઠા પાણીના નિવસન તંત્રના બે ઉદાહરણો આપો.
 - (3) પ્રદૂષણના પ્રકારોના નામ જણાવો.
 - (4) ભૂમિ પ્રદૂષણના કારણો આપો.
 - (5) જૈવ વિવિધતા એટલે શું ?
 - (6) WWFનું પૂરું જણાવી, તેનું કાર્ય જણાવો.
 - (7) પર્યાવરણ શિક્ષણ અંતર્ગત પર્યાવરણ મંડળની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
 - (8) વન્યજીવ સંપત્તિનું મહત્ત્વ જણાવો.

AC-103

April-2022

B.Ed., Sem.- IV

D-03 : Environmental Education

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Answer any six questions from the following questions :

6 × 7 = 42

- (1) What is environment ? Explain the concept of environment with an example.
- (2) Explain the principles of environmental education.
- (3) Explain the need for environmental education in the present times.
- (4) Explain the causes of air pollution and its harmful effects.
- (5) How to manage natural resources ?
- (6) What is pollution monitoring ? How can pollution control be implemented ?
- (7) Explain the importance of 'Swachh Bharat Abhiyan' and give information about it.
- (8) Discuss various schemes of Government of India for conservation of biodiversity.
- (9) Explain the importance of forests and provide information about the problems arising from deforestation.
- (10) Classify group mediums and state the contribution of radio programs in environmental education.
- (11) State the recommendations for different levels of environmental education as per NCF 2000.
- (12) Outline the significance of the Stockholm Conference-1972.

2. Answer any four questions in brief :

4 × 2 = 8

- (1) State the scope of work of environmental education.
- (2) What is a habitat ? Give two examples of freshwater habitats.
- (3) Name the types of pollution.
- (4) Give the causes of land pollution.
- (5) What is biodiversity ?
- (6) State the full name of WWF and its function.
- (7) State the activities of environment board under environmental education.
- (8) State the importance of wildlife resources.